

Anvisning för användning av vårdhundsteam

Dokumenttyp Anvisning	Version 1.1	Dokumentet gäller för Verksamheter inom socialförvaltningen med brukare inom äldreomsorg, LSS, socialpsykiatri och barn/unga	Datum för fastställande 201008
Revideringsansvarig MAS/MAR	Revideringsintervall Vid behov		Reviderad datum 210601
Dokumentansvarig MAS/MAR	Uppföljningsansvarig och tidplan MAS/MAR, vartannat år		

1. Syfte

Att med stöd av vårdhundsteam, som innebär utbildad vårdhund och hundförare, stimulera och främja social samvaro, underlätta behandling/träning, vardagsrehabilitering samt öka livskvalitet hos personer som ges stöd inom område äldreomsorg, socialpsykiatri, LSS och barn/unga.

2. Koppling till lagstiftning och andra styrdokument

- **Vägledning** - *Hundar i vård och omsorg* (Socialstyrelsen, 2014-8-7)
- **Svensk standard** "Vårdhundsteam inom äldreomsorg, demensvård och rehabilitering för vuxna efter förvärvad hjärnskada-Krav på utbildning"(SS 8760000/2013).
- **Arbetsmiljölagen** (1977:1 160) innebär att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet och att erbjuda en god arbetsmiljö för alla arbetstagare.
- **Hälso- och sjukvårdslagen** (1982:763) och **Socialtjänstlagen** (2001:453) Beskriver att all vård och omsorg vara säker och bedrivs med god kvalitet.
- **Patientsäkerhetslagen** (2010:659) beskriver hur kvalitetsarbete genomförs
- **Djurskyddslagen** (1988:534) beskriver att djur ska behandlas väl och inte utsättas för onödigt lidande eller sjukdom. Djur får inte heller bli överansträngda, enligt Jordbruksverkets föreskrifter gällande regler
- **Miljöbalken** - Förordningen (1989:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd innehåller regler för att förebygga ohälsa för människor och berör hantering av husdjur och lokaler.

3. Anvisning

Inledning

Umgänge med djur och framförallt hund, upplevs av många människor som något positivt. Genom att ta till vara de positiva effekter som en hund kan ha på människan, kan ökad livskvalitet och känsla av sammanhang (KASAM) uppnås. De positiva psykosociala effekterna kan gynna behandling, träning/rehabilitering, inlärning och öka motivation till fysisk aktivitet. Insats med vårdhund skall alltid göras med hänsyn till brukarens behov och gällande regler, lagar och utifrån en tydlig plan.

När ett behov/önskemål om att använda vårdhund uppkommer;

- Kontakt tas med vårdhundsföraren och en frågeställning/beskrivning av brukarens svårighet görs.

- Vårdhundsföraren tar kontakt med ansvarig enhetschef och kontaktman för diskussion.
- Riskanalys för brukare, vårdhund och personal genomförs av enhetschef/ansvarig chef enligt checklista utifrån gällande regelverk.
- En bedömning utifrån prioriteringslista/kölista görs.
- Ett första besök/bedömning genomförs för att bedöma brukarens reaktion för en eventuell fortsättning.
- Insats med vårdhund innebär t ex 8-10 st. besök, beroende på målsättning och uppnått resultat av insats.
- Utvärdering av mående/livskvalitet sker före, under och efter vårdhundsinsats med lämpligt bedömningsinstrument samt i utvärderingsmall i bedömningsblankett.

Dokumentation

Journalföring av brukarens mående och effekt av vårdhundsinsats ska göras löpande i SoL-dokumentation av omsorgspersonal och i hälso- och sjukvårdsjournalen av arbetsterapeut, fysioterapeut och sjuksköterska om de är ordinator av vårdhundsinsats samt av demensamordnaren. Hälsoärendet kallas "vårdhund". Skattning av brukarens mående före, under och efter vårdhundsinsats ska göras av omsorgspersonal som har god kännedom om brukarens vanor, rutiner och allmäntillstånd. Blankett "Bedömning av vårdhundsinsats" används som vårdhundsplan. Denna dokumentation scannas in i brukarens hälso- och sjukvårdsjournal under hälsoärende "vårdhund" efter avslut av insats.

Riskanalys

Det finns flera olika risker att ta hänsyn till vid användning av vårdhund i en vård- och omsorgsverksamhet. Detta kan t ex vara allergi hos brukare eller personal, smittspridning eller hundräddsla.

Allergier

Viktigt att ta reda på om allergi hos brukare eller personal på enheten finns. Alla hundraser kan producera allergener och det är därför viktigt att i största möjligaste mån minska mängden allergener i gemensamma lokaler. Detta kan göras genom att ha god rutin för rengöring/städning och desinfektion av ytor och utrymmen där hunden uppehållit sig och i gemensamma utrymmen.

Smitta

Den vanligaste smittspridningsvägen mellan hund och människa är kontaktsmitta, direkt eller indirekt. Detta sker genom att man klappar hunden eller tar i föremål som hunden varit i kontakt med. Hunden kan också bli smittad av människan med virus eller bakterier, vilket innebär att hunden inte ska besök verksamheter som har någon form av konstaterad smitta.

Bett

Ett annat sätt att bli smittad av bakterier från hund är vid bett. Det är dock mycket osannolikt att en specialtränad tjänstehund som vårdhund är skulle orsaka bitskada.

Djurskydd

Även för hunden behöver en riskanalys göras. Den får inte utsättas för exponering av smitta, läkemedel eller skador som kan uppkomma i kontakt med brukare eller i verksamhetslokaler. Hunden bör aldrig lämnas ensam med brukare eller personal, med risk för att hunden medvetet eller omedvetet skadas.

4. Definitioner och avgränsningar

Definition vårdhund

Begreppet vårdhund ingår under benämning social tjänstehund. För att få kallas vårdhund innebär att hunden i ett första läge lämplighetstestas och sedan genomgår en standardiserad utbildning utifrån svensk standard, SS8760000/2013. Utbildningsansvarig kräver även att vårdhundsförare genomgått minst 2 års vård- och omsorgsutbildning.

5. Ansvar och uppföljning

Vårdhundsföraren ansvarar för att

- Att vårdhundsinsats är förankrad och godkänd av ansvarig enhetschef/verksamhetschef
- Anmälan om besöksverkssamhet K112 görs till Länsstyrelsen för samtliga Särskilda boenden i Falkenbergs kommun där vårdhundsinsats kommer äga rum.
- Innan insats påbörjas i samarbetet med omsorgspersonal och ha bedömt att brukaren är positivt inställd till möte med hund.
- Att en bedömning av måluppfyllelse och livskvalitet före och efter insats med lämpligt bedömningsinstrument görs.
- Att vårdhund är godkänd för uppgiften och har genomgått adekvat utbildning.

- Att vårdhund är fullt frisk, psykiskt och fysiskt, och inte bär på smitta.
- Arbeta utifrån brukares önskemål om hur umgänge med hund ska ske.
- Arbeta utifrån bedömt behov av insats, från t ex enhetschef, sjuksköterska, omsorgspersonal, arbetsterapeut eller fysioterapeut med motivation för träning, aktivitet eller socialisering.
- Att insats med vårdhund sker på djurskyddsmässig acceptabel nivå.
- Att basal handhygien följs före och efter vårdhundsinsats. Brukare och vårdhundsförare tvättar sig och använder handsprit. Föremål som hunden kommit i kontakt med rengörs på lämpligt sätt.

Enhetschef/verksamhetschef ansvarar för att

- Det är verksamhetsansvarig som har det yttersta ansvaret för att kvalitetssäkra och utvärdera resultatet av arbetssättet.
- Användning av vårdhund innefattas i det systematiska kvalitetsarbetet, vilket innebär att göra en riskanalys avseende psykisk -och fysisk arbetsmiljö, allergier samt hundrädsla genomförs före insats av vårdhund i verksamheten.
- Se till att framtagna hygienrutiner vid insats av vårdhund följs. Att gemensamma utrymmen där vårdhund vistas och brukarens lägenhet rengörs enligt gällande regler.
- Att vid en negativ händelse skriva en avvikelse.
- Rapportera förändringar kring förutsättningar att utföra vårdhundsinsats till vårdhundsförare snarast

Bilagor

1. Checklista vid planering av vårdhundinsats - för omsorgspersonal
2. Blankett bedömning av vårdhundsinsats - för vårdhundsförare

Bilaga 1. Checklista inför planering av vårdhundsinsats – för omsorgspersonal

Vårdhundsteamets uppgift är att motivera personer till att stärka och utveckla sina sociala, emotionella, fysiska och kognitiva förmågor. En vårdhund kan exempelvis underlätta vid träning eller att bibehålla tal, finmotorik, grovmotorik, balans, språk och social kompetens.

(Fyll i samband med teammöte som underlag innan kontakt med vårdhundsteam)

Datum

Namn:

Personnummer:

Enhet/Adress:

Diagnos:

Problemformulering/behov:

.....

.....

Ansvarig kontaktman:

Vänd ➡

Risikanalys

Allergi brukare:

Ja ☐

Nej ☐

Allergi personal:

Ja ☐

Nej ☐

Smitta

Ja ☐

Nej ☐

Om Ja vilken:.....

Hundrädsla brukare

Ja ☐

Nej ☐

Hundrädsla personal

Ja ☐

Nej ☐

Rengöring i gemensamt utrymme/lägenhet

Ansvar:.....

.....

Övrigt:.....

.....

Kontakt Vårdhundsteam:

Wiveka Rickskog, Demenssamordnare

0346-88 53 96, 0721-45 35 55

wiveka.rickskog@falkenberg.se

Datum

Bilaga 2. Bedömning av vårdhundsinsats - för vårdhundsförare

Namn:

Personnummer:.....

Ordinärt boende ☐

Adress:.....

Särskilt boende ☐

Namn:

Enhet:.....

Allergi brukare Ja ☐ Nej ☐

Åtgärd:.....

Allergi personal Ja ☐ Nej ☐

Åtgärd:.....

Svårighet:.....

.

Behov/önskemål:.....

.....

.....

**Diagnos/tidigare känd
sjukdom:**.....

.....

**Mål
(SMART):**.....

.....

.....

.....

Tidigare livsstil/boendeform:.....

.....

Intressen:.....

.....

Yrke:.....

Utvärdering

Tillfälle/datum	+ Kommentar	- Kommentar
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		

Utvärdering av insats:.....

.....

.....

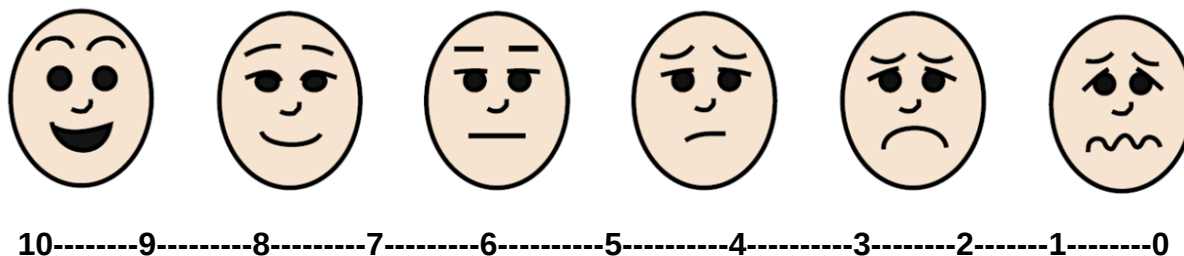
.....

.....

.....

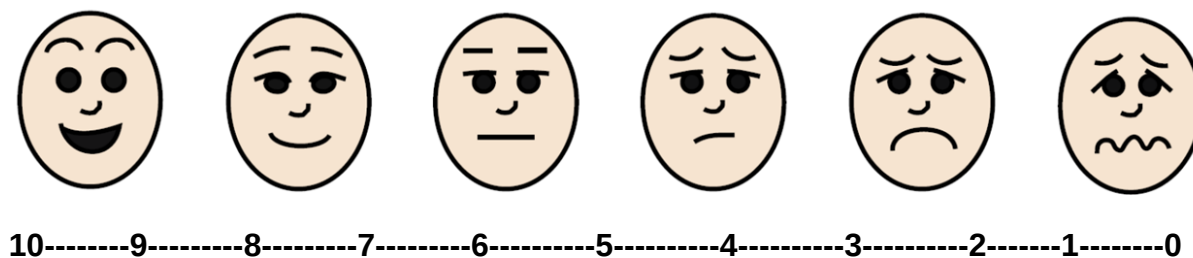
Livskvalitet före insats enligt brukare: (om möjligt be brukare peka/rita vid varje tillfälle)

Kommentar:.....

.....

Livskvalitet efter insats enligt brukare: (om möjligt be brukare peka/rita vid varje tillfälle)

Kommentar:.....

.....